

УДК 636.3.081.575.

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА АДАПТАЦІЇ КУРЕЙ У РАНЬОМУ ОНТОГЕНЕЗІ

В.О.ІВАНОВ – д.с.-г.н., професор
М.В.АРХАНГЕЛЬСЬКА – здобувач

Сучасний стан генофонду промислового птахівництва подано перспективними породами, лініями, кросами. Проте різні умови утримання і годівлі вносять істотні корективи в реалізацію генетичного потенціалу розводимого поголів'я. У цьому зв'язку рекомендується актуальним постійна оцінка і добір птиці, найбільш пристосованої до місцевих екологічних умов. Причому ця робота може бути дуже ефективною при використанні нових експрес – методів при прогнозуванні племінних і продуктивних якостей птиці, використання простих і складних селекційних індексів.

Метою нашої роботи було вивчення адаптаційних спроможностей курей кросу Прогрес лінія П34 і П1234, яких розводять в умовах Чорнобаївського ВАТ. Для досягнення поставленої мети в задачу досліджень входило вивчення особливостей росту й адаптації молодняку птиці протягом періоду їх вирощування з доби до шестимісячного віку.

Для досліджу підбирали осіб за принципом аналогів з урахуванням генотипу, віку і живої маси. Годівля й утримання піддослідного поголів'я птиці відповідало технології, прийнятій в господарстві. Особливості росту молодняку визначили шляхом розрахунку індексів рівномірності росту ($I_{p.p}$), напруженості росту ($I_{n.p.}$), інтенсивності формування ($I_{i.f}$), враховувалася жива маса, середньодобовий приріст і цілість поголів'я.

Результати досліджень наведено в таблиці 1 і рисунках 1,2,3.

Таблиця 1 – Параметри росту молодняку яєчних кросів

Періоди	Показники					
	жива маса, м.		середньодобовий приріст, ре		цілість, %	
	П34	П1234	П34	П1234	П34	П1234
1д5д10д	45,80	52,23	1,9	3,4	97,8	92
5д10д15д	61,18	70,07	3,9	4,8	97,4	90
1м2м3м	715,9	774,4	9,8	11,8	84,2	86,5
2м3м4м	1267,13	1167,4	9,1	11,4	83,8	83,5
3м4м5м	1464,1	1610,8	6,7	4,8	78,5	80,5
4м5м6м	1625,8	1818,3	9,8	2,2	79	77,7

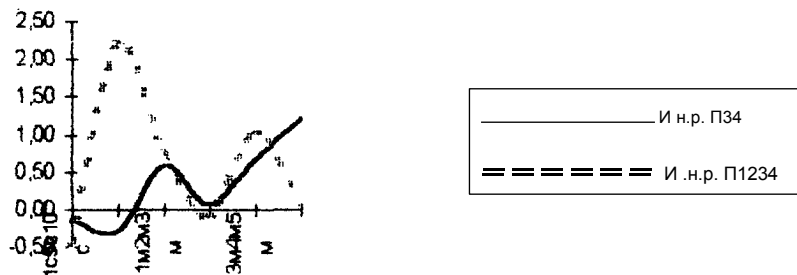

Рисунок 1 – Динаміка зміни індексу напруженості росту в залежності від віку

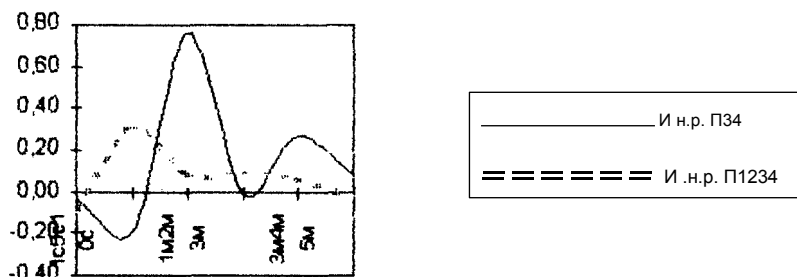

Рисунок 2 – Динаміка зміни індексу формування в залежності від віку

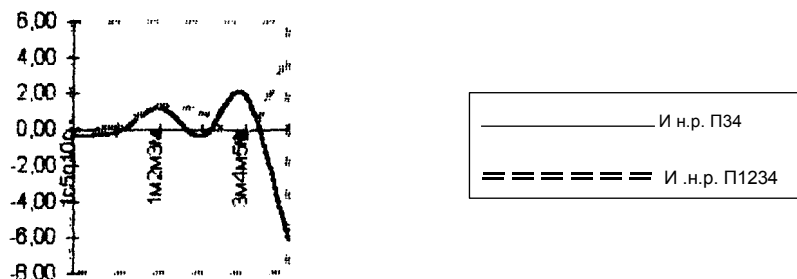

Рисунок 3 – Динаміка зміни індексу рівномірності росту в залежності від віку

З даних малюнків і таблиці очевидно, що в перші два тижні життя у молодняка кроса ПЗ4 спостерігалася затримка росту. У по-

рівнянні з кросом П1234 він відрізнявся більш низькими показниками інтенсивності формування, індексом напруженості росту і середньодобового приросту живої маси. Починаючи з місячного віку (1-2-3 міс.) загальна картина росту молодняка кроса П34 починає дещо поліпшуватися. Про це свідчать більш високі показники приросту живої маси й інтенсивності формування, що можна пояснити підйомом хвилі росту на даний період онтогенезу. У наступні суміжні періоди (2-3-4 міс.) у молодняка кросу П34 почався спад хвилі росту. Про це свідчать негативні значення показників інтенсивності формування, інтенсивності рівномірності росту і більш низькі показники середньодобового приросту живої маси. У такий період (3-4-5 міс.) у молодняка кроса П34 спостерігався підйом інтенсивності формування, індексів напруженості і рівномірності росту. У їхніх ровесників (крос П1234) за цей період, значення вищевказаних параметрів було декілька нижче. За наступні три суміжні проміжки часу (4-5-6 міс.) картина росту в молодняка аналізованих кросів змінилася в такий спосіб: підвищилася інтенсивність напруженості росту і середньодобовий приріст у молодняка кросу П1234 і підвищився індекс рівномірності росту в молодняка кроса П34, а також позначилося загальне зниження інтенсивності формування у тварин усіх груп. На підставі вищевикладеного можна зробити такі висновки:

Дволінійний гібрид молодняка в порівнянні з чотилінійним на протязі 180 днів вирощування характеризується нерівномірністю росту. Це виражається великою амплітудою коливань інтенсивності формування і рівномірності росту, а також більш частими затримками росту, що негативно позначилося на фінальних значеннях живої маси тварин.

Фінальні гібриди, володіючи високою напруженістю росту в перші тижні життя, за рахунок досягнутого потенціалу проявили більш високу енергію росту, що і забезпечило їхню перевагу в живій масі. Інакше кажучи, затримки росту дволінійного молодняка в період раннього онтогенезу в наступні терміни не компенсується. Тому для підвищення ефективності вирощування дволінійних гібридів необхідно зосередити зусилля для забезпечення більш комфортних умов догляду й утримання в перші два тижні життя.

У нашому прикладі більш життєздатним виявився дволінійний молодняк. Його відхід за перші два тижні склав 2,8 % проти 8 % у чотилінійного .

Проте більш висока життєздатність призвела до значної мінливості живої маси (62,64 г. проти 11,47 г.) у групі дволінійного мо-

лодняку з'явилось більше відсталих у рості тварин, що і відбилося на загальній картині їхнього росту .

Чотирхлінійні ж гібриди у перші два тижні швидко «скинули» нежиттєздатних осіб і з однієї сторони значно зменшили економічні втрати, а з іншого боку – забезпечили більш інтенсивний ріст.

УДК 636. 4-082:591-5

ОЦІНКА ПЛАСТИЧНОСТІ І СТАБІЛЬНОСТІ СПЕРМОПРОДУКЦІЇ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ ПРИ РІЗНИХ УМОВАХ УТРИМАННЯ

В.О.ІВАНОВ – д.с.-г.н., професор

С.М.ТОРСЬКА – асистент

Приймаючи до уваги те, що окремі генотипи по різному реагують на водний моціон у різні періоди адаптації, є актуальним поглибити проблему, яка стосується взаємодії "генотип x середовище", базуючись на властивостях пластичності і стабільності по їх реакції на водний моціон. Водний моціон проводили в спеціалізованому тренажері на племстанції агроцеху "Нивотрудівський" АО "Криворіжсталь" Апостолівського району Дніпропетровської області.

Тренажер для водного моціону включає ванну (8.0 x 3 x 1.5) заповнену водою ($t = 20-24^{\circ}\text{C}$) та трисекційну платформу, яка опускається на дно та піднімається до кромки ванни за допомогою тельфера. Тривалість водного моціону кнурів – 5 хвилин перед садкою.

Використання еколого-генетичних параметрів дає можливість швидко і точно виявляти найбільш стійкі генотипи для реалізації їх спадкового потенціалу в господарствах з різним технологічним рівнем ведення галузі. У цьому зв'язку ми вважали можливим застосувати водний моціон у якості засобу, який виявляє адаптованість різних генотипів до мінливих умов зовнішнього середовища. Адаптованість генотипів виявлялась за трьома класами розподілу: високий (M^+), середній (M^0) та низький (M^-).

Виходячи з поставленої задачі були визначені показники пластичності (В) і стабільності (G^2) спермопродукції у кожного кнура до і після впливу на нього водного моціону.

Виявлено, що в умовах безвигульного утримання, при відсутності активного моціону за показниками об'єму еякулята кнури породи гемпшир характеризувались низькою пластичністю і середньою стабільністю, дюрочи – високою пластичністю і низькою стабільністю, кнури великої білої породи – низькою пластичністю і високою стабільністю. По активності сперміїв гемпшири мали середню